

HFD 2016 ref. 79

När en upphandlande myndighets beslut att avbryta en upphandling är föremål för prövning i domstol ska ett samtidigt pågående mål om överprövning av själva upphandlingen inte skrivas av.

16 kap. 12 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 20 december 2016 följande dom (mål nr 7199-15).

Bakgrund

Kiruna kommun har genomfört en offentlig upphandling avseende möbler och inredning till ett nytt vård- och omsorgsboende. Genom tilldelningsbeslut i april 2015 antog kommunen ett anbud lämnat av Malmfältens Inredningar AB (MIAB). På andra plats vid utvärderingen kom ett anbud lämnat av Input Interiör Nord AB (Input) och på tredje plats ett anbud lämnat av Office i Kiruna AB (Office).

Office ansökte om överprövning av upphandlingen och yrkade att domstolen skulle förordna att upphandlingen inte fick avslutas förrän rättelse vidtagits på så sätt att anbuden lämnade av MIAB och Input diskvalificerades. Office ansåg alltså att en ny anbudsutvärdering skulle göras utan beaktande av dessa anbud. Förvaltningsrätten avslog ansökan.

Office överklagade till kammarrätten som meddelade prövningstillstånd i målet. Därefter beslutade kommunen att avbryta upphandlingen. Office meddelade då kammarrätten att bolaget hade för avsikt att hos förvaltningsrätten ansöka om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen. Kammarrätten kontaktade förvaltningsrätten som bekräftade att en sådan ansökan kommit in.

Kammarrätten skrev därefter av målet från vidare handläggning. Som skäl för beslutet angavs att kommunen hade avbrutit upphandlingen och att ändamålet med bolagets talan därmed hade förfallit.

Yrkanden m.m.

Office yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens beslut att skriva av målet och återförvisa målet till kammarrätten för prövning i sak. Bolaget anför bl.a. följande. Det stämmer inte att ändamålet med bolagets talan har förfallit till följd av kommunens beslut att avbryta upphandlingen. Det pågår en överprövning av det beslutet och den processen kan leda till att avbrytandebeslutet ogiltigförklaras. Då skulle den materiella frå-

geställningen (dvs. det ursprungliga tilldelningsbeslutets förenlighet med upphandlingsrätten) återigen aktualiseras. Så länge processen avseende beslutet att avbryta upphandlingen inte är avslutad kan upphandlingen inte betraktas som avslutad.

Kiruna kommun har inte yttrat sig i målet.

Skälen för avgörandet

Frågan i målet

Frågan i målet är om ändamålet med en ansökan om överprövning av en upphandling ska anses ha förfallit till följd av att den upphandlande myndigheten har beslutat att avbryta upphandlingen.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Det förekommer att en upphandlande myndighet beslutar att avbryta en upphandling som är föremål för överprövning i domstol. Även ett sådant beslut kan överprövas om en leverantör ansöker om detta hos förvaltningsrätten inom den tid som anges i 16 kap. 12 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling. Om så sker uppkommer frågan hur den domstol som handlägger ansökan om överprövning av själva upphandlingen bör hantera situationen.

I detta fall har kammarrätten skrivit av målet angående överprövning av upphandlingen med hänvisning till att ändamålet med bolagets talan hade förfallit. För att kammarrättens beslut ska vara riktigt krävs att de frågor som inrymdes i ansökan om överprövning hade förlorat sin aktualitet till följd av beslutet om avbrytande, oavsett utgången i processen angående det beslutet.

Ändamålet med bolagets ursprungliga ansökan var att få till stånd en rättelse av upphandlingen på så sätt att de anbud som hade placerats före bolagets anbud skulle förkastas. Om kommunens beslut att avbryta upphandlingen skulle stå sig har frågan om rättelse förlorat betydelse. Detsamma gäller dock inte om bolaget skulle få bifall till sin ansökan om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen. Det skulle då fortfarande vara av vikt för bolaget att få frågan om rättelse av upphandlingen prövad.

Eftersom processen angående beslutet att avbryta upphandlingen inte var avslutad när kammarrätten fattade sitt beslut borde kammarrätten inte ha skrivit av målet. I stället borde kammarrätten ha inväntat att frågan om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen avgjorts slutligt, för att därefter kunna ta ställning till om ändamålet med bolagets talan hade förfallit eller om bolaget fortfarande hade ett intresse av att få sin ansökan prövad.

Högsta förvaltningsdomstolen har denna dag beslutat att inte meddela prövningstillstånd i det mål som avser bolagets ansökan om överprövning av kommunens beslut att avbryta upphandlingen

(mål nr 2732-16). Frågan om överprövning av beslutet att avbryta upphandlingen är nu således slutligt avgjord. Resultatet av den överprövningen är att kommunens beslut att avbryta upphandlingen ligger fast. Ändamålet med bolagets första ansökan om överprövning har därmed numera förfallit och det finns inte längre skäl att ändra kammarrättens avskrivningsbeslut. Överklagandet ska därför avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

I avgörandet deltog justitieråden *Melin, Almgren, Nord, Ståhl* och *Bull*. Föredragande var justitiesekreteraren Emilia Franke.

Förvaltningsrätten i Luleå (2015-09-04, Beselin):

[text här utelämnad]

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten att kommunen brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap 9 § LOU genom att utvärdera och anta anbudet från MIAB, trots att kraven i förfrågningsunderlagets avsnitt 1.2 och 1.10 inte är uppfyllda.

[text här utelämnad]

Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att de beskrivningar som Input lämnat i sitt anbud är tillräckliga för att uppfylla kraven i 1.2 och 1.10 i förfrågningsunderlaget. Kommunen har därför inte brutit mot LOU genom att inte förkasta Inputs anbud.

Skada

För att ett ingripande enligt 16 kap. 6 § lagen om offentlig upphandling ska ske räcker det inte med att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § lagen om offentlig upphandling eller någon annan bestämmelse i lagen. Det krävs dessutom att detta ska ha medfört att sökanden har lidit eller kan komma att lida skada på grund av den upphandlande myndighetens agerande. Som konstaterats ovan har kommunen brutit endast i sin hantering av MIAB:s anbud. Office, som enligt tilldelningsbeslutet placerat sig på tredje plats i upphandlingen, kan därför inte anses riskera att lida skada till följd av kommunens agerande. Offices ansökan ska därför avslås.

– Förvaltningsrätten avslår Office i Kiruna AB:s ansökan.

Kammarrätten i Sundsvall (2015-11-19, Lif, ordförande, Nihlén och Eriksson):

Bakgrund

Office Kiruna AB (bolaget) har i skrivelse som kom in till kammarrätten

den 14 september 2015 överklagat förvaltningsrättens beslut att avslå bolagets ansökan om överprövning.

Kiruna kommun har den 23 oktober 2015 beslutat att avbryta upphandlingen. Kommunens beslut har överklagats till Förvaltningsrätten i Luleå som ännu inte har avgjort målet.

Skälen för kammarrättens avgörande

Kiruna kommun har avbrutit upphandlingen. Ändamålet med bolagets talan har därmed förfallit. Målet ska därför avskrivas från vidare handläggning.

- Kammarrätten avskriver målet från vidare handläggning.